

Dagen efter fra denne Talerstol, at de københavnske Detailhandlere ikke alene standse Prisfaldet i Engros-Priserne, men at de endogsaa afløste dette med en Prisopgang, fortalte, at 84 pCt. af de københavnske Detailhandlere tog indtil 25 pCt. mere i Avance end det, deres egen Fagorganisations Priskurant havde fastsat. Men det var der ikke noget at gøre ved, det var ganske naturligt, her maatte der ikke gribes ind; Arbejderne derimod, de maatte lære at tage Arbejde for den Løn, der var at faa, og under de Vilkaar, vi den Gang havde.

Hvad nu angaar Spørgsmaalet om Bedrifternes Bæreevne, er det jo hævdet saa ofte, at det, Bedrifterne i Øjeblikket betaler i Arbejds løn, faktisk ligger ud over det, Bedrifterne magter at bære, og derfor maa alle yderligere Krav og Ønsker fra Arbejdernes Side om at forøge deres nuværende Magtstilling — det være sig nu gennem Bedriftsraad eller paa anden Maade — bekæmpes paa det kraftigste fra de Herrer Side. Der tales saa meget om Bedrifternes Bæreevne. Maa jeg deroverfor spørge de Herrer af Oppositionen i dette Ting: Hvad vil det egentlig sige, hvad en Bedrift, hvad Erhvervslivet kan bære? Hvorledes faar man det regnet ud, hvorledes kommer man til det Resultat, at en bestemt Fabrik f. Eks. ikke kan bære mere? Og hvornaar tror man — navnlig det vil jeg gerne vide —, hvornaar tror man, at Bedrifterne efter de Herrer Direktørers og Aktionærers Mening vil komme saa vidt, at de kan bære en højere Arbejds løn? Fastsættelsen af Udbyttedelingen giver et klart Billede af hele Spørgsmaalet. Naar Aaret er omme, møder Aktionærerne paa Generalforsamlingen, og saa deler man Overskuddet; saa fastsætter man saa højt et Aktieudbytte, som man synes, man kan være bekendt, og naar man har gjort det, og der endnu er flere Penge til Rest, ja, saa har man f. Eks. set, at man hensætter dem i hemmelige Fonds, som man saa ved Lejlighed deler — det har man set i Jydske Trikotagefabrikker. Eller hvis man synes, at Udbyttet er for lille, saa bærer man sig ad ligesom i Cikoriefabrikkerne, saa deler man simpelt hen Kassebeholdningen, og saa giver Aktierne i Løbet af eet Aar 175 pCt. af de Penge, Aktionærerne har staaende; det vil sige i Løbet af et Aar faar Aktionærerne mere end deres Aktiekapital betalt tilbage. Og naar alt dette endda ikke batter, saa uddeler man Friaktier; naar saaledes en Fabrik f. Eks. har en Aktiekapital paa 100 000 Kr., saa uddeler man blot en Friaktie for hver indbetalt Aktie, og saa har Virksomheden

Dagen efter en Kapital paa 200 000 Kr.; disse nye Hundrede Tusinde Kroner, som er kommet til, kræver man ogsaa forrentet, siger: Saa og saa stor er Aktiekapitalen, saa og saa meget maa vi i det mindste kunne beregne os af de Penge, vi har staaende i Fabrikken, og saa tror jeg, Kredsløbet er nogenlunde sluttet. Hvis Arbejderne skulde vente paa, at Bedriftsherrerne selv kom til dem og sagde: I Aar har Udbyttet været ret ordentligt, i Aar kan vi betale en højere Løn! — ja, saa tror jeg, at selv de yngste blandt dem vilde blive graahaarede forinden. Bedrifterne vil nemlig ikke naa til at faa større Bæreevne, thi i samme Grad Udbyttet forøges, i samme Grad svækker de Herrer selv Bedriften ved Udbetaling af Aktiekapitalen, ved en ublu Udbetaling af Aktieudbytte, høje Tantiëmer o. s. v., o. s. v.

Et æret Medlem af dette Ting udtalte under Finanslovdebatten, at der maatte tilstræbes en saadan Tilstand mellem Lønarbejderne og Arbejdsgiverne, at de fik fælles Interesser og derved fik Kræfter til at hævde sig overfor Monopolet, og han føjede til: mens man nu fra socialdemokratisk Side er langt mere villig til Kamp mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at tage disse Udtalelser frem og sige, at saa længe Forholdene er, som de er, og saa længe de Herrer nægter deres Medvirking til en Ændring af disse Forhold, saa længe maa Arbejderklassen eller de organiserede Arbejdere selvfølgelig forbeholde sig Retten til at føre Klassekampen, Retten til at kæmpe for at komme op paa et højere økonomisk Stade, for en mere retfærdig Fordeling af de Udbytter, de ser gaar i Svang paa saa mange forskellige Maader, og som de i Hovedsagen har indtjent. Jeg spørger altsaa, med hvilken Ret kræver man, at Arbejderne paa Tider, hvor Produktionen ikke er lønnende, skal afkortes i Løn? Med hvilken Ret kræver man det, naar Aktionærerne i de gode Aar tager Merfortjenesten og undertiden i Løbet af faa Aar faar et Udbytte, som svarer til hele deres indskudte Aktiekapital? Naar man fastholder saadanne Forhold, hvorledes kan man da med Rette kræve, at Arbejderne skulde vise Forstaaelse af Bedriftens Trivsel, naar de ser, at de bliver holdt nede paa et Minimum, og naar de ser, at hver Gang, der er en Chance for Bedriftens Fremgang, bliver de plyndret af dem, som til enhver Tid taler om, at det er dem, der har Ansvarsfølelsen overfor de paagældende Bedrifter? Herregud, mange af Aktionærerne, som møder paa Generalforsamlingerne, aner